

Handläggare
Carin Nyh
Telefon: 08-50824552018

Till
Skärholmens stadsdelsnämnd
2024-09-26

Remiss av Stockholms stads program för stöd till anhöriga

Svar på remiss

Förvaltningens förslag till beslut

1. Stadsdelsnämnden beslutar att godkänna förvaltningens skrivelse som svar på remiss om Stockholms stads program för stöd till anhöriga.
2. Omedelbar justering.

Sammanfattning

Skärholmens stadsdelsnämnd har mottagit en remiss av Stockholms stads program för stöd till anhöriga. Under året har programmet reviderats och förslag till nytt program för socialtjänstens verksamheter har tagits fram. Nytt program föreslås gälla från år 2025 och tills kommunfullmäktige beslutar om annat.

I förslag till nytt program har synpunkter och underlag inhämtats från utvärdering av tidigare program, nationell anhörigstrategi, intresseorganisationer, chefer och medarbetare i Stockholms stads socialtjänst, Region Stockholm samt anhöriga. Inför revideringen har hänsyn tagits till pågående omställning till en långsiktigt hållbar socialtjänst utifrån förslag till ny socialtjänstlag samt omställningen till god och nära vård och omsorg. Det genom att lyfta fram betydelsen av tidiga och förebyggande insatser samt vikten av att utgå från den enskildes behov och situation i mötet med den anhörige.

Förvaltningen ställer sig positiv till att stadens program för anhöriga har utvärderats och till att underlag inhämtats från många aktörer. Stöd till såväl närstående som anhöriga är även viktigt utifrån ett jämställdhetsperspektiv. Förvaltningen ser att de föreslagna revideringarna av programmet innebär en bra grund för att arbeta kvalitativt med anhörigstöd i stadsdelen och i hela staden och ställer sig därför positiv till det föreslagna nya programmet för stöd till anhöriga.

Bakgrund

Skärholmens stadsdelsnämnd har mottagit en remiss av Stockholms stads program för stöd till anhöriga (KS 2024/749).

Ärendet

År 2024 fick socialnämnden i budgetuppdrag att i samarbete med äldrenämnden revidera Stockholms stads program för stöd till anhöriga. Under året har programmet reviderats och förslag till nytt program för socialtjänstens verksamheter har tagits fram. Nytt program föreslås gälla från år 2025 och tills kommunfullmäktige beslutar om annat.

I förslag till nytt program har synpunkter och underlag inhämtats från utvärdering av tidigare program, nationell anhörigstrategi, intresseorganisationer, chefer och medarbetare i Stockholms stads socialtjänst, Region Stockholm samt anhöriga. Inför revideringen har hänsyn tagits till pågående omställning till en långsiktigt hållbar socialtjänst utifrån förslag till ny socialtjänstlag samt omställningen till god och nära vård och omsorg. Det genom att lyfta fram betydelsen av tidiga och förebyggande insatser samt vikten av att utgå från den enskildes behov och situation i mötet med den anhörige.

Ändringar som gjorts är bland annat revidering av syfte och mål för programmet. I det nya programmet framhävs att programmet syftar till att öka kvaliteten i Stockholms stads socialtjänst så att anhöriga upplever att de har en bra livssituation och får likvärdiga insatser oavsett var i staden de bor.

Målet med programmet är att Stockholms stads socialtjänst har ett anhörigperspektiv som genomsyrar alla verksamheter och yrkesgrupper som möter anhöriga. Målet är också att anhöriga görs delaktiga i den närståendes omsorg, stöd eller vård i den mån det är möjligt utifrån frivillighet och samtycke samt att anhörigas behov uppmärksammas och anhöriga erbjuds stöd med kvalitet.

Andra ändringar i det nya programmet är förändringar i disposition och omfattning, förtydligande om målgrupp, uppdatering av underlag, tillägg om nationell anhörigstrategi samt tillägg om mänskliga rättigheter.

I förslag till nytt program har fem fokusområden med tillhörande aktiviteter tagits fram. Detta har gjorts utifrån de rekommendationer som lämnades i utvärderingen av Sweco, förslag från medarbetare och chefer inom Stockholms stads socialtjänst, från intresseorganisationer samt från enskilda anhöriga vid

djupintervjuer. Dessa anger prioriterat arbete för stöd till anhöriga och består av:

- information om socialtjänstens stöd till anhöriga
- kunskap och kompetens
- stöd till anhöriga
- samverkan
- systematisk uppföljning

Socialnämnden och äldrenämnden ansvarar för att programmet sprids inom stadens socialtjänst. Socialnämnden, äldrenämnden och stadsdelsnämnderna ansvarar för att implementera och genomföra de delar som rör deras verksamheter. Socialnämnden, äldrenämnden och stadsdelsnämnderna ska löpande följa upp programmet för stöd till anhöriga utifrån fokusområden och tillhörande aktiviteter, gärna integrerat med verksamhetsuppföljning. Genomförande av aktiviteterna planeras med fördel in i verksamhetsplaneringen.

Stöd till anhöriga organiseras både på stadsdelsnivå och en övergripande nivå med ett kompletterande anhörigstöd. Stadsdelarna ansvarar för ett basutbud av generella insatser som information, vägledande samtal samt anhöriggrupper och träffpunkter. Stadsövergripande stöd innehåller bland annat stödsamtal till anhöriga till personer med missbruks- eller beroendeproblem, personer med koppling till våldsbejakande extremism, personer med en kriminell livsstil och personer i kriminell miljö som drabbats av skjutningar och dödligt våld. Uppföljningen visar att samarbetet mellan behandlingsenheten och anhörigkonsulenterna i stadsdelarna fungerar väl och vid behov kan de ringa och bolla eventuella frågor med varandra. Dock menar många av de intervjuade att det är otydligt vad som egentligen avses med att behandlingsenheten ska vara ett komplement till stadsdelsnämndernas öppenvård. Många av de intervjuade trycker på vikten av att det bör förtydligas vilket ansvar som ska ligga på stadsdelsförvaltningarna och vad som ska ligga på Behandlingsenheten så att alla tolkar det på samma sätt.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts på avdelningen för stöd och service i samarbete med Avdelningen för individ och familj inklusive fritid.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen ställer sig positiv till att stadens program för anhöriga har utvärderats och att underlag inhämtats från många aktörer. Det är också positivt att den pågående omställningen till en långsiktigt

hållbar socialtjänst utifrån förslag till ny socialtjänstlag samt omställningen till god och nära vård och omsorg har beaktats. Förvaltningen konstaterar att stadsdelarnas uppdrag fortsättningsvis innefattar insatser som information, vägledande samtal samt anhöriggrupper och träffpunkter. Förvaltningen ser ett behov av att förtydliga denna uppdelning, såsom också framkommit i utvärderingen.

Förvaltningen ser att de föreslagna revideringarna av programmet innebär en bra grund för att arbeta kvalitativt med anhörigstöd i stadsdelen och i hela staden.

Jämställdhetsanalys

Anhöriga kan vara både kvinnor och män, flickor och pojkar. Studier som uppföljningen hänvisar till visar att det finns skillnader i vilken typ av stöd som kvinnor respektive män ger till sina närstående. Kvinnor ger oftare stöd och hjälp med hushållsarbete, personlig omvårdnad och medicinsk hjälp medan män oftare ger ekonomiskt stöd. Forskning som uppföljningen hänvisar till visar att bland de som ger stöd till en närstående så påverkas kvinnors hälsa och ekonomi mer negativt jämfört med männens. Stöd till såväl närstående som anhöriga är därför viktigt utifrån ett jämställdhetsperspektiv.

Barnkonsekvensanalys

Revideringarna av stadens program för anhörigstöd har såväl indirekt som direkt påverkan på barn. Insatser riktar sig både till barn i egenskap av anhöriga samt till vuxna som är anhöriga till barn. Revideringarna skulle innebära än större möjligheter till att barnets rättigheter tas tillvara. Förslagna ändringar bedöms därmed vara förenligt med barnets bästa.

Lisa KinnariLisa Kinnari

Stadsdelsdirektör
Skärholmens
stadsdelsförvaltning

Andreas ThorstenssonAndreas

Thorstensson
Avdelningschef
Skärholmens
stadsdelsförvaltning

Bilagor

1. Remiss av Stockholms stads program för anhörigstöd (KS 2024/749)

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Lisa Kinnari, Stadsdelsdirektör	2024-09-10
Andreas Thorstensson, Ansvarig	2024-09-10